

INFLUENȚE ALE TURISMULUI ASUPRA GOSPODĂRII SILVICE

Ing. Casian Balabasciuc
Ocolul silvic Moldovița

O schimbare radicală în afară, socială, ce ar putea fi produsă, de exemplu, de o revoluție politico-socială, ar presupune o modificare fundamentală a sistemelor de valori. Incapacitatea de a schimba aceste sisteme condamnă orice tentativă la nereușită, substituind treptat, noul abia înfiripat cu vechiul bine înrădăcinat în conștiințe. Valorile unei societăți ar putea fi bine grupate în două vaste categorii : valori materiale și valori spirituale sau morale. Care dintre acestea două este cea mai importantă, foarte greu de spus. Cert este că ele se intercondiționează atât de puternic, încât una fără alta nu pot exista și nici nu pot governa o societate sănătoasă. Într-o astfel de societate, caracterizată de dorința de înlocuire a vechiului, nedumerită însă de modul în care să o facă, a vorbi despre turism ecologic poate echivala cu a vorbi despre turism civilizată.

Se face turism pe scară largă, premeditat sau întâmplător, cu diferite interese și mijloace, de către categorii sociale foarte diverse, de la oameni în vârstă la tineri. Ca activitate, turismul a devenit azi o sursă de venituri pentru multe state. La noi, turism poate face omul de rând, care își dorește o ieșire la iarbă verde, cu gândul neîmpărtășit că astfel va găsi poate o mână de urzici sau ciuperci, care să-i asigure cina, dar și marele întreprinzător sau demnitar, care își poate permite un concediu în Florida sau te miri unde, pentru destindere. Apare deci motivația practicării turismului. De regulă acesta dă o plăcută senzație de eliberare, detașare și inedit. Poate de aici rezultă și comportamentul turistului, care simțindu-se eliberat de conveniențele și uzanțele din mediul său de trai cotidian, nu își mai reprimă cu aceeași atenție pornirile de manifestare a personalității, cum o face în

mod obișnuit în cercul său social. Ies astfel la suprafață, de foarte multe ori, carențele de educație, lipsa de personalitate ce se vrea manifest contrazisă, tendințele de grandomanie și câte alte astfel de aspecte, pe care nu este momentul să le analizăm.

Ca iubitor al naturii, dar și ca slujitor al ei, am avut numeroase ocazii de a observa turismul în diverse ipostaze, care mai de care mai surprinzătoare, uneori chiar halucinante.

În Munții Făgăraș, de exemplu, am avut nu demult neplăcuta ocazie să urmăresc nedumerit un grup de indivizi cu rucsacuri în spate care, oprîți în dreptul unui abrupt strigau și fluierau după o sărmană capră, ce își căuta echilibrul pe o bârnă, sperând să o vadă căzând în gol.

Manifestarea acelor turiști, demnă de o ceată de neanderthalieni, mi-a provocat și indignare și stupoare, dar m-a și amuzat la gândul că românul e tot cu gândul la capra vecinului, în acel caz capra fiind neagră, iar vecinul Ocolul silvic Arpaș.

De regulă, animalele sălbatice și flora spontană au cel mai greu tribut de plătit turistului amator de spectacol. De la puii de mamifere până la cei ai micuțelor păsări de pădure, toți au de suferit trauma unei veritabile hăituieli atunci când turistul cu un anumit nivel de cultură, indiferent de diplomă sau rang social, animat de dorința de a le admira, le urmărește sau le supune unei adevărate agresiuni în cuib. Și prea puțini știu că cele mai multe dintre păsări și chiar unei mamifere își părăsesc cuiburile atunci când simt că acestea au fost atacate. Se întâmplă și cazuri în care așa-ziii turiști iau puii ca suvenir, fără să le pese că după un anumit timp aceștia nu vor mai supraviețui. Să ne mai întrebăm atunci cine o fi mai sălbatic, animalul sau omul ?

Mai ușor de depistat și de capturat sunt plantele, pentru care amatorii de suveniruri manifestă o adevărată fobie. Turistul nu are preferințe, se mulțumește cu orice : gețiană, ghiocel, smirdar, bulbuc, având grijă doar ca buchetul să fie cât mai mare. Cetina de tisă, brad sau chiar molid este preferată pentru a-și decora în chip cât mai original pălăria, rucsacul sau autoturismul la întoarcerea dintr-o plăcută excursie sau drumeție.

Este deja banal să amintesc murdăria pe care o lasă în urma sa turistul de ocazie. Acest prost obicei se pare că a devenit deja tradiție pentru românul care nu-și respectă decât propria persoană.

O manifestare distinctă în profilul turistului contemporan este grija sa pentru nemurire. Cum altfel se pot explica în crustările de nume pe stânci, arbori, diverse amenajări turistice sau silvice, monumente ?

Dar silvicultura și natura, în genere, au de suferit și de pe urma turistului ce vrea să-și dovedească neapărat spiritualitatea și simțul umorului. Francezii au o zicală : *"Qui on court apres lesprit, on attrappe la sotisse"*. Cu siguranță, nu toți turiștii cunosc limba franceză, iar dintre cei care o cunosc, nu toți au auzit acest dicton. Și atunci, cu siguranță, în urma lor vor rămâne inscripții pe construcțiile vânătorești, indicatoare mutate în direcții opuse, podețe sau punți stricate, ba chiar și autografe reziduale plasate în mijlocul potecilor, fapte pe care cei ce le comit le consideră de o irezistibilă savoare.

Există, de asemenea, indivizi ce se consideră turiști și care distrug ceea ce nu pot înțelege. Fenomenul are echivalențe și în politică, ce este drept, dar nu ar trebui aplicat și naturii. De regulă, cursele amplasate pentru capturarea diversilor dăunători silvici, care se află în imediata apropiere a traseelor turistice, cu cât sunt mai complexe, cu atât au mai puține șanse de a rezista nedemontate.

Poate că cel mai periculos pentru gospodăria silvică, mai presus decât toate aspectele enumerate până aici, este focul. A devenit regulă de acum ca turistul ieșit la pădure sau iarbă verde să-și facă neapărat, la

locul de popas, foc. Până la un anumit punct este de înțeles plăcerea omului de a simți căldura plăcută a flăcării, satisfacția de a prăji pe tăciunii încinși o bucătică de carne, fie ea și nesubvenționată, sau pur și simplu, încântarea de a privi un foc sub cerul înstelat.

În schimb nu mai este de interes neglijența cu care este tratat focul deschis în preajma elementelor combustibile existente din belșug în pădure, indiferența cu care este lăsat focul, tăciunii nestinși la plecarea turistului de la locul de popas. Ca dovadă, în ultima perioadă, fondul forestier al județului nostru a avut de suferit din pricina incendiilor izbucnite din astfel de cauze. Sunt sigur că oricărui om care a avut deja ocazia să participe la stingerea unui astfel de incendiu nu-i va pieri din memorie imaginea de infern care o prezintă o pădure cuprinsă de fum și flăcări, dar cum indiferența și lehamitea sunt stări greu de combătut din mentalitatea multora, noi, silvicultorii, trăim mereu cu sufletele încărcate de spaima unor posibile incendii, care dacă mai sunt produse și în locuri greu accesibile, ne pun probleme foarte mari. Prin astfel de neglijente frumuseți, de mare valoare estetică, își pot găsi sfârșitul spre frustrarea, în final, tot a amatorului de drumeții și peisaje.

Idea unui bun prieten, împătimit admirator al naturii, cum că traseele turistice ar trebui închise, astfel încât cadrul natural să nu mai fie perturbat de om, nu mi se pare de loc generoasă. Dimpotrivă, cred că fiecare ar trebuie să fie bine venit în sânul naturii, cu sau fără știința de a o iubi și prețui la adevărata ei valoare. Omul trebuie să vadă, să-și pună întrebări și să încerce singur să le dea răspunsuri, pentru ca astfel să înceapă să respecte și să înțeleagă rostul fiecărei părți din imensul angrenaj al naturii. De aceea, turismul nu are un caracter recreativ, ci înglobează și un profund caracter educativ. De modul în care turistul reușește să perceapă această trăsătură, va depinde și reconcilierea om-natură, atât de necesară în acest final bulversat de mileniu.

Pentru silvicultori, turismul are și efecte favorabile. În primul rând, gândindu-ne

la numeroasele trasee turistice care străbat fondul forestier, devine clară preocuparea sau cel puțin impresia de a prezenta vizitatorului ocazional arborete bine îngrijite, cu o stare fito-sanitară corespunzătoare, case silvice frumos gospodărite, încât să se pună în evidență roadele activității silvice.

Pe de altă parte, turismul este și pentru sectorul silvic o sursă de venituri, poate nu de ajuns avută în atenție. Aproximarea dintre turism și pădure o considerăm benefică, în condițiile în care, în ultima perioadă, pădurea este supusă unor mari presiuni din partea celor ce văd în ea doar sursa rentabilă de venituri. Nouă, silvicultorilor, ne devine tot mai clar că pentru salvarea pădurii române trebuie să ne adresăm nu celor meniți să facă și să împartă legi și judecăți, ci omului de pretutindeni, cu calitățile și deprinderile sale. Nu legile vor salva natura, și implicit pădurea de la catastrofe, ci puterea fiecărui om de a raționa, de a dialoga în permanență cu propria-i conștiință. Nu oamenii politici contemporani vor pune stavilă abuzurilor și fărâdelegilor cărora le plătește azi un greu tribut natura. Aceștia însă au datoria morală ca prin activitatea lor să dea posibilitatea omului de rând să se gândească la calitatea și permanența mediului natural, în care există și nu numai la cum să supraviețuiască.

Și apoi, mai dură decât legea, mai durabilă decât politica, este ironia celui de alături, opinia publică menită să sancționeze orice abatere de la morală și bun simț. Probabil că numai după aceasta vom avea legi bune, politicieni reprezentativi, administrație fermă, incoruptibilă și odată cu ele o natură cu adevărat protejată, care să nu mai fie privită ca un vițel gras, menit să cinstească masa rătăcitorilor acestei lumi.